

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Återrapporteringskrav omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

Försäkringskassan 2023

Datum: 2023-06-26

Återrapporteringskrav omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

1.0

FK2023/000896

Återrapportering

I denna återrapportering redovisas utvecklingen i handläggningen av omvårdnadsbidrag (OMV) och merkostnadsersättning (MEK). Utvecklingen redovisas utifrån sex indikatorer; antalet inkommande respektive beslutade ärenden, handläggningstider, ärendebalanser, produktivitet per årsarbetare samt antalet årsarbetare. Återrapporteringen sker enligt återrapporteringskrav i myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2023.

Inflödet av ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning var efter försäkringarnas ikraftträdande den 1 januari 2019 större än vad tillgänglig handläggningsskapacitet kunde hantera. Detta medförde stora ärendebalanser och långa handläggningstider. Grundorsakerna till problemen var den korta förberedelsetiden inför lagändringen, övergångsbestämmelsernas ursprungliga utformning samt att Försäkringskassan tilldelades otillräcklig finansiering för att administrera försäkringarna.

För att hantera situationen har Försäkringskassan arbetat utifrån en handlingsplan¹ med målsättningen att rimliga handläggningstider, motsvarande 90 dagar, ska uppnås senast under 2023. Den interna omfördelningen av resurser som varit nödvändig för att förstärka avarbetningen av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning har dock inneburit negativa konsekvenser för andra delar av verksamheten.

Målsättningen har nu uppnåtts. Sedan november 2022 har handläggningstiden för OMV varit kortare än 90 dagar och för MEK sedan mars 2023. Handläggningstiderna var i maj 77 dagar för OMV och 79 dagar för MEK. Ärendebalanserna avseende ansökningar om båda förmånerna har varit stabila på en nivå där en handläggningstid på cirka 90 dagar kunnat hållas hittills under 2023.²

Förmånernas status är därmed i ett normalläge där samma årstidsvariationer som för de flesta andra ansökningsförmåner kan förväntas. Det vill säga i samband med semesterperioderna kommer balansen att öka något för att sedan under hösten arbetas ned, men med en genomsnittlig årlig handläggningstid på cirka 90 dagar. Detta är också Försäkringskassans prognos.

Själva avarbetningen av ärendebalanserna avslutades under 2022 och de extraresurser som krävdes för att hantera större volymer än det löpande inflödet har successivt avvecklats. Nuvarande bemanning behövs för att hantera inflödet av ansökningar och omprövningar. Den främsta risken som finns inom området är den ökning av inflödet av ansökningar som noterats inom framförallt OMV. Inflödet under perioden januari till maj är 22% högre 2023 jämfört med 2022 för OMV och 11% högre för MEK. Framförallt under 2024 blir detta en utmaning då även de omprövningar som ingår i administrationen av försäkringarna fullt ut ska hanteras. Från och med 2024 saknas medel för att på samma sätt som under detta år hålla en stabil nivå med en handläggningstid på cirka 90 dagar. Utan finansiering kommer handläggningstiderna återigen att öka.

¹ Handlingsplan för handläggning av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, dnr FK 2021/000685.

² För detaljer kring utvecklingen sedan 2019 hänvisas till tidigare inlämnade återrapporteringar enligt regleringsbrev för 2021-2023 (dnr FK FK2021/009598, FK2022/000580 och FK2023/000896).

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Leif Höök och verksamhetsområdeschef Ingeborg Watz Forslund, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Ingeborg Watz Forslund

Bilaga indikatorer

Ärendebalanser – utfall och prognos

	Utfall					Prognos	
	2019	2020	2021	2022	Maj 2023	2023	2024
OMV							
Prognos apr 23						7 920	7 920
Justerad prognos						8 913	8 913
Utfall	31 041	36 729	17 436	7 629	7 482		
MEK							
Prognos apr 23						4 204	4 204
Justerad prognos						4 331	4 331
Utfall	17 547	19 167	15 292	3 665	3 616		

Ärendeflöde – utfall och prognos

	Utfall					Prognos	
	2019	2020	2021	2022	Maj 2023*	2023	2024
OMV							
Prognos apr 23						36 353	36 388
Justerad prognos						36 353	36 388
Utfall	37 012	44 787	31 732	32 466	35 282		
MEK							
Prognos apr 23						16 286	16 336
Justerad prognos						16 286	16 336
Utfall	22 544	22 777	17 501	15 618	16 338		

* Avser de senaste 12 månaderna.

Antalet avslutade ärenden – utfall och prognos

	Utfall					Prognos	
	2019	2020	2021	2022	Maj 2023*	2023	2024
OMV							
Prognos apr 23						36 353	36 388
Justerad prognos						34 922	36 388
Utfall	10 290	35 764	47 984	41 192	37 285		
MEK							
Prognos apr 23						15 900	16 336
Justerad prognos						15 571	16 336
Utfall	6 038	20 451	20 609	26 790	19 116		

* Avser de senaste 12 månaderna.

Genomsnittliga handläggningstider – utfall och prognos

	Utfall					Prognos	
	2019	2020	2021	2022	Maj 2023*	2023	2024
OMV							
Prognos apr 23						90	90
Justerad prognos						90	90
Utfall	202	273	292 / 280	151 / 82	100 / 77		
MEK							
Prognos apr 23						90	90
Justerad prognos						90	90
Utfall	188	280	328 / 354	215 / 108	123 / 79		

* Avser de senaste 12 månaderna samt senaste månadens resultat.

Omprövningsärenden med tidsbestämd omprövningstidpunkt

	Utfall		Prognos
	2022	Maj 2023*	2023
OMV_OMP tidsbestämda			
Inflöde	14 350	14 910	4 800
Avslutade	5 382	10 659	9 500
Balans	8 968	7 010	4 300

* Avser de senaste 12 månaderna.

Antal beslut per årsarbetskraft*

	2019	2020	2021	2022	Apr 2023**
OMV					
Utfall	45	89	81	113	118
MEK					
Utfall	58	118	103	98	91

* Måttet avser antal beslut i förhållande till förmånens andel av total tid redovisad inom myndighetens handläggande avdelningar omvandlat till årsarbetskrafter.

** Avser de senaste 12 månaderna.

Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning – antal medarbetare per yrkesroll

	Utfall						Prognos
	Jan 2019	Jan 2020	Jan 2021	Jan 2022	Jan 2023	Jun 2023	Dec 2023
Försäkringsutredare	340	486	587	770	501	500	485
Beslutsfattare	37	68	89	127	81	85	82